

บันทึก

เรื่อง การแต่งตั้งผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทยเป็นผู้ช่วยผู้บัญชาการกองอาสารักษาดินแดน

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ มท.๐๓๐๓/๕๓๓๖๙ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๑๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแจ้งว่า การรถไฟแห่งประเทศไทยได้หารือว่า ตามที่ผู้บัญชาการกองอาสารักษาดินแดนได้อาศัยอำนาจตามข้อ ๒ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๔๙๗) ซึ่งออกตามความในมาตรา ๙ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗ ออกคำสั่งที่ ๕/๒๕๑๒ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๑๒ แต่งตั้งนายกองเอกแสง จุละจาริตต์ ผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทยเป็นผู้ช่วยผู้บัญชาการกองอาสารักษาดินแดนและมอบให้อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับเหล่าอาสารักษาดินแดนรถไฟ รวม ๖ ประการ นั้น การรถไฟแห่งประเทศไทยสงสัยว่า เมื่อมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งบัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่วางระเบียบ และออกกฎกระทรวง ได้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมีอำนาจดังกล่าวแล้ว กฎกระทรวงดังกล่าวข้างต้น ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยลงชื่อแต่ผู้เดียวอาจไม่สมบูรณ์ตามกฎหมาย ด้วยเหตุนี้ การรถไฟแห่งประเทศไทยจึงมีความเป็นห่วงว่า ถ้ากฎกระทรวงนั้นไม่สมบูรณ์ตามกฎหมายแล้ว การแต่งตั้งผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทยเป็นผู้ช่วยผู้บัญชาการกองอาสารักษาดินแดนโดยอาศัยกฎกระทรวงดังกล่าวก็อาจไม่สมบูรณ์ด้วย และผู้ช่วยผู้บัญชาการกองอาสารักษาดินเดนนย่อมไม่มีอำนาจที่จะแต่งตั้งบุคคลใดหรือสั่งการอย่างใดตามที่ได้รับมอบอำนาจ นอกจากนี้เมื่อสมาชิกอาสารักษาดินแดนรถไฟปฏิบัติตามภารกิจถึงขั้นมีการต่อสู้กับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ด้วยกำลังอาวุธจนเป็นเหตุให้ผู้ก่อการร้ายบาดเจ็บหรือล้มตายไปก็ดี หรือสมาชิกอาสารักษาดินแดนรถไฟได้รับบาดเจ็บหรือถึงแก่กรรมในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ก็ดี การกระทำหรือถูกกระทำของสมาชิกอาสารักษาดินแดนรถไฟดังกล่าวอาจจะไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยจึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาวินิจฉัยว่า คำสั่งกองบัญชาการกองอาสารักษาดินแดน ที่ ๕/๒๕๑๒ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๑๒ สมบูรณ์หรือไม่ด้วย ซึ่งต่อมาสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือด่วนมากที่ สร.๐๔๐๓/๑๙๑๓๗ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๑๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นตามความประสงค์ของกระทรวงมหาดไทย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๘) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวข้างต้นแล้ว มีความเห็นว่า

(๑) เนื่องจากพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๐<sup>๑</sup> แห่งพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยเพิ่มรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ วางระเบียบและออกกฎกระทรวง ด้วยอีกผู้หนึ่ง<sup>๒</sup> ซึ่งเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมมาตราดังกล่าวในสาระสำคัญจึงต้องถือว่า กฎกระทรวงฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๔๙๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งออกตามมาตรา ๙<sup>๓</sup> และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้ถูกยกเลิกไปแล้ว

(๒) คำสั่งกองบัญชาการกองอาสารักษาดินแดนที่ ๕/๒๕๑๒ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๑๒ ซึ่งแต่งตั้งผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทย เป็นผู้ช่วยผู้บัญชาการกองอาสารักษาดินแดน และมอบหมายอำนาจหน้าที่บางประการ ซึ่งออกโดยอาศัยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๔๙๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗ นั้น ไม่มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย เพราะในวันที่ออกคำสั่ง กฎกระทรวงดังกล่าว ได้ถูกยกเลิกไปแล้วตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔ ใช้บังคับ และยังไม่มีการออกกฎกระทรวงกำหนดตำแหน่งผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่ตลอดจนอำนาจการปกครองบังคับบัญชา รวมทั้งการกำหนดอัตรากำลังของแต่ละหน่วยในกองอาสารักษาดินแดนตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗

(ลงชื่อ) ส. โหตระกิตย์

(นายสมภพ โหตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๑๓

---

<sup>๑</sup> มาตรา ๓๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ วางระเบียบ และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

<sup>๒</sup> มาตรา ๓๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ วางระเบียบ และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

<sup>๓</sup> มาตรา ๙ ตำแหน่งผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่ตลอดจนอำนาจการปกครองบังคับบัญชา รวมทั้งการกำหนดอัตรากำลังของแต่ละหน่วยในกองอาสารักษาดินแดน ให้กำหนดโดยกฎกระทรวง